

УДК 351

ПРОБЛЕМАТИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВОЄННОГО ВТОРГНЕННЯ

Касімов О. Р.¹, аспірант; Фісуненко П. А.², д. е. н., доц.

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

kasimov.oleksandr@365.pdaba.edu.ua; fisunenko.pavlo@pdaba.edu.ua

Постановка проблеми. Світові економічні процеси характеризуються динамічністю, інноватикою та необхідністю швидкого прийняття управлінських рішень макроекономічного характеру. Глобалізаційні трансформації економічних процесів зумовлюють необхідність постійного моніторингу інноваційних механізмів забезпечення високого рівня фінансової безпеки держави. Особливо гостро відповідна проблематика постала в аспекті повномасштабного воєнного вторгнення на територію України та загострення її зовнішньополітичних зв'язків. Формуючи передумови впливу на економічну систему держави крізь призму фінансових важелів, механізмів, інструментарію забезпечення фінансової безпеки, – стає можливим відтворення якісних структурних зрушень, що забезпечуватимуть стабілізаційні аспекти економічного середовища та створюватимуть платформу для прогресивного економічного розвитку України у довгостроковій перспективі. В умовах воєнних дій на території держави, необхідним є формування альтернативних рішень державного рівня, які потребують деталізації вивчення спектру впливу факторів зовнішнього та внутрішнього економічних середовищ, формування комплексного стратегічного плану подолання загроз, зниження ступеню впливу фінансових ризиків та підвищення рівня фінансової безпеки України.

Мета дослідження. Метою наукового дослідження є вивчення проблематики забезпечення фінансової безпеки України в умовах повномасштабного воєнного вторгнення.

Результати дослідження. Вивчення питання забезпечення фінансової безпеки держави є комплексним та всеохоплюючим. Науковці аналізували проблематику даного питання з різних аспектів, зокрема:

Кравчук Н. Я., Колісник О. Я., Мелих О. Ю. [1] аналізували означене питання з огляду функціонального забезпечення, вивчаючи можливі реальні та потенційні економічні загрози та інструментарій їх подолання.

Пластун О. Л., Домбровського В. С., Єпіфанова А. О. [2] досліджували фінансову безпеку держави крізь призму статичного підходу, комплексно аналізуючи означену категорію.

Миколайчук А. Б. [3], Гетманець О. О. [4] розглядали проблематику забезпечення фінансової безпеки держави у руслі нормативно-правового регулювання.

Проте, в сучасних умовах повномасштабного воєнного вторгнення на територію України, – вивчення даного питання потребує багатостороннього підходу, ґрунтуючись на необхідності забезпечення пошуку та використання інструментарію інноваційного характеру з метою стабілізації та поступового розвитку економічної системи України.

З огляду необхідності комплексного аналізу відповідного проблемного питання необхідним є акцентування уваги на окремих принципах забезпечення фінансової безпеки держави. Дослідивши матеріали наукових публікацій за відповідною тематикою констатуємо, що основоположними принципами забезпечення фінансової безпеки держави є: законність, обґрунтованість, керованість, багатомірність, еволюційність, всеохоплюючий характер. Від багатогранності представлених принципів

забезпечення фінансової безпеки держави залежить її успішне функціонування та формування механізмів відтворення високого рівня конкурентоспроможності держави на світовій арені.

В умовах воєнних дій на території України суттєво зросли як спектр, так і рівень відповідних наявних та потенційних загроз функціонування фінансової системи України. У Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року [5], узагальнено основні внутрішні та зовнішні загрози фінансовій безпеці України в сучасних умовах. Однак, постійні нові виклики вимагають комплексного удосконалення механізму забезпечення високого рівня фінансової безпеки держави. Крім того, темпи відновлення економічної системи держави у період 2024–2025 рр. очікуються на рівні 4–5 % на рік [6], що є дуже низьким економічним показником. У період повномасштабного воєнного вторгнення Україна недоотримує від 1,5 до 2,2 трильйони гривень. Цей показник є більшим, ніж державний бюджет за рік у період довоєнного економічного стану [7].

Таким чином, розробка комплексної стратегії фінансової безпеки є обов'язковою умовою економічної стабілізації в державі. Основними варіантами забезпечення високого рівня фінансової безпеки держави можуть бути представлені наступні: забезпечення збалансованості бюджетів, проведення оптимізації структури видаткових статей бюджетів, формування додаткових фінансових ресурсів, впровадження інноваційних механізмів поступового зниження рівня інфляційних коливань.

Висновки. Забезпечення високого рівня фінансової безпеки держави є необхідною умовою її стабільного прогресивного розвитку у довгостроковій перспективі. Для економіки України відповідний проблемний аспект є першочерговим та вимагає інноваційності інформаційного забезпечення, комплексності та якісних структурних економічних змін. Акцентуючи увагу на поточному стані фінансової безпеки держави необхідним є впровадження невідкладних першочергових заходів з метою її стабілізації та формування достатніх рейтингових позицій на світовій арені.

Список використаних джерел

1. Кравчук Н. Я., Колісник О. Я., Мелих О. Ю. Фінансова безпека : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Вектор, 2010. 277 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/584/1/book.pdf> (дата звернення: 15.04.2024).
2. Пластун О. Л., Домбровський В. С., Єпіфанов А. О. та ін. Фінансова безпека підприємств і банківських установ : монографія; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. О. Єпіфанова. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. 295 с.
3. Миколайчук А. Б. Методичний підхід до прогнозування рівня фінансової безпеки держави в системі моніторингу. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2012. № 38. С. 32.
4. Гетманець О. Фінансова безпека як об'єкт правового регулювання. *Фінансове право*. 2020. № 3. С. 218–223.
5. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року, затверджена Указом Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3472021-39613> (дата звернення: 12.04.2024).
6. Українська економіка під час війни. Що далі? URL: <https://eba.com.ua/ukrayinska-ekonomika-pidchas-vijny-shho-dali/> (дата звернення: 15.04.2024).
7. Порятунк економіки: вчимося господарювати в умовах війни. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3463896-poratunok-ekonomiki-vcimosa-gospodaruvativ-umovah-vijni.html> (дата звернення: 12.04.2024).